

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 6. detsember 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0373(CNS)

14379/21
ADD 4

AG 110
INST 423
FREMP 277
IA 195

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor

Kättesaamise kuupäev: 25. november 2021

Saaja: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär

---

Komisjoni dok nr: SWD(2021) 358 final

Teema: Ettepanek: NÕUKOGU DIREKTIIV, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)

- Komisjoni talituste töödokument - Mõju hindamise aruande kommenteeritud kokkuvõte

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2021) 358 final¹.

Lisatud: SWD(2021) 358 final

---

¹ See dokument on identne dokumendiga ST 14376/21 ADD4.

Brüssel, 25.11.2021
SWD(2021) 358 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek:
NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)

Ettepanek:
NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel (uuesti sõnastatud)

{COM(2021) 732 final} - {COM(2021) 733 final} - {SEC(2021) 576 final} -
{SWD(2021) 357 final}

Kommenteeritud kokkuvõte (kuni 2 lk)

Mõjuhindang liikuvate ELi kodanike valimisõiguste kohta

A. Vajadus meetmete järele

Mis on probleem ja miks on tegemist ELi tasandi probleemiga?

ELi kodanikel, kes elavad, töötavad, õpivad jne ELi liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole (edaspidi „liikuvad ELi kodanikud“), on liidu õiguse kohaselt õigus hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel ja elukohajärgse liikmesriigi kohalikel valimistel selle riigi kodanikega võrdsetel tingimustel.

Ometi kasutab seda õigust suhteliselt väike arv kodanikke ja selle põhjused on erinevad:

- inimesed ei pruugi olla nendest õigustest teadlikud ja neil on veel probleeme haldusmenetluste kohta täpse teabe saamisega;
- nende huvi end registreerida vähendavad koormavad protsessid ning oht, et nad kustutatakse päritoluriigis valijate registrist või kandidaatide nimekirjast;
- liikmesriikide ametiasutustel on endiselt probleeme Euroopa Parlamendi valimistel mitmekordse hääletamise vältimisega, kuna neil on raskusi teabe jagamisega, et teha kindlaks valijad ja kandidaadid, kes on mitu korda registreeritud.

Kuna teises ELi liikmesriigis elavate ELi kodanike arv kasvab, muutuvad sellised probleemid üha olulisemaks, sest need mõjutavad järjest suuremat osa ELi kodanikke.

Mis tuleks saavutada?

Käesolevas algatuses käsitletakse neid probleeme eeskirjade ajakohastamise, täpsustamise ja tõhustamisega, et võimalikult paljudel liikuvatel ELi kodanikel oleks võimalik valimistel osaleda, ning valimiste usaldusväarsuse kaitsmisega.

Konkreetselt on eesmärgid järgmised:

- lihtsustada menetlust isikute kandmiseks valijate registrisse ja kandidaatide nimekirja;
- suurendada asjaomaste kodanike teadlikkust ja arusaamist nende valimisõigusest ning asjakohasest halduskorrast;
- vähendada Euroopa Parlamendi valimistel mitmekordse hääletamise võimalusi;
- vähendada asjaomaste kodanike jaoks võimalust, et nad kustutatakse päritoluriigis valijate registrist või kandidaatide nimekirjast;
- parandada andmete kogumist kohalike ja Euroopa Parlamendi valimiste kohta;
- muuta vananenud ja aegunud eeskirju (nt Brexiti tõttu).

Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?

Kõnealused valimisõigused on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus ELi kodanike õiguste osana. Nende õiguste kasutamist reguleeriv õigusraamistik hõlmab nii ELi kui ka liikmesriikide õigusnorme. Kuna piiriülesed küsimused ei kuulu ELi riikide pädevusse, ei saa riigid tuvastatud probleeme üksi lahendada.

B. Lahendused

Millised on poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud variant? Kui ei, siis miks?

Mõjuhindangus uuriti kahte poliitikavarianti. Mõlemad pakuvad probleemide lahendamiseks mitut võimalikku meetet.

- **1. variandi** eesmärk on kehtivaid eeskirju tugevdada ja täpsustada. Seda soovitakse teha sihipäraste muudatustega valdkondades, kus probleemid on kindlaks tehtud.
- **2. variandi** puhul kehtestatakse meetmed, millega muudetakse direktiive. Selle eesmärk on ühtlustada valimisprotsessi põhielemendid kõigis liikmesriikides.

Ehkki 2. variant tundub olevat kõige mõjusam, eelistame tõhusust, sidusust, subsidiaarsust ja proportsionaalsust silmas pidades 1. varianti.

Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?

Üldiselt on sidusrühmad sellele algatusele laialdast toetust väljendanud. Kodanikud ja valitsusvälised organisatsioonid rõhutasid registreerimis- ja hääletamisprotsesse käsitleva selge ja kättesaadava teabe ning valijate registrist või kandidaatide

nimekirjast soovimatu kustutamise piiramise vajadust. Riikide ametiasutused on huvitatud valijaid käsitleva andmevahetuse edasiseist parandamisest, et vältida mitmekordset hääletamist ja parandada toetust kohalikele asutustele ning ühtlasi tagada, et see toetus on kooskõlas muude ELi poliitikavaldkondade ja -vahenditega.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?

Selline lähenemisviis muudaks registreerimisprotsessi valijate ja kandidaatide jaoks lihtsamaks ning lihtsustaks ka teises ELi liikmesriigis elavate ELi kodanike juurdepääsu teabele kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel. Sellega tugevdatakse kehtivaid direktiive, et tagada laiaulatuslik lähenemisviis tuvastatud probleemide lahendamiseks ja maksimaalse mõju saavutamiseks, austades samal ajal riikide pädevust valimistega seotud küsimustes.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?

Ettepanekuga ei kaasne ELile ega liidu eelarvele täiendavat rahalist ega halduskoormust.

Milline on mõju VKEdele (väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele) ja konkurentsivõimele?

Üldiselt eeldatakse, et kõigil variantidel on laiem kaudne positiivne majanduslik mõju, sest need toetavad inimeste vaba liikumist ELis ja liikuvate inimeste lõimumist vastuvõtvas riigis. Siiski ei ole oodata erilist mõju VKEdele.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Eelistatud poliitikavariandiga kaasneksid riikide ametiasutustele seoses parema koostöö soodustamise ja teise ELi liikmesriiki suunduvate ELi kodanike teavitamisega teatavad täiendavad halduskulud – nii ühekordsed kohandamiskulud kui ka korduvad kulud.

Eeldatakse siiski, et sellised kulud korvab pikaajaline tõhusus, mis tuleneb ametiasutuste ja kodanike jaoks tõhusamate protsessidest.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Inimesed, kes kasutavad oma õigust suunduda teise ELi liikmesriiki, saavad selle riigi elus demokraatlikult osaleda.

Proportsionaalsus?

Proportsionaalsed ELi meetmed peaksid tagama, et

- teise ELi liikmesriiki suunduvad ELi kodanikud saavad oma demokraatlikke õigusi valimistel tegelikult kasutada. Selle saavutamiseks tuleb nimetatud õigusi reguleerivat kehtivat ELi raamistikku täpsustada;
- vähendada Euroopa Parlamendi valimistel mitmekordse hääletamise võimalusi, suurendades seega valimiste usaldusväarsust.

D. Järeloometmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Riikide ametiasutustele kehtestatakse rakendamise seotud korrapärase järelevalve ja aruandluse nõuded:

- **direktiiv 93/109/EÜ** – aruanne pärast Euroopa Parlamendi igakordseid valimisi;
- **direktiiv 94/80/EÜ** – aruanne iga viie aasta järel.

Komisjon hindab mõlema direktiivi kohaldamist ja koostab kahe aasta jooksul pärast Euroopa Parlamendi 2029. aasta valimisi hindamisaruande eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta.